

1. Titel: Intensieve moeder-kind behandeling voor ouders met ernstige psychische problemen, een programmabeschrijving

Eva Horn, klinisch psycholoog Erasmus MC

Samenvatting: Het moederschap vormt een cruciale levensgebeurtenis voor vrouwen, hun partners en hun omgeving. Voor vrouwen die kwetsbaar zijn vanwege ernstige psychische problemen, kunnen deze gebeurtenissen tevens gepaard gaan met een toename of recidief van psychische klachten. Bovendien blijkt uit onderzoek dat de aanwezigheid van een psychiatrische stoornis van invloed is op de ouderkind interactie en geassocieerd is met een verhoogd risico op het ontwikkelen van emotionele- en gedragsproblemen bij de jonge kinderen. Om de zorg voor deze kwetsbare groep, zowel voor de moeder als de baby, te optimaliseren, hebben het NPI (onderdeel van Arkin) en het Erasmus MC dagbehandelingsprogramma's opgezet die specifiek gericht zijn op vrouwen met psychische problemen rondom de zwangerschap. In deze presentatie zullen wij de zwangerschapsdagbehandeling die is geïmplementeerd bij zowel het NPI als de afdeling psychiatrie van het Erasmus MC beschrijven. Bovendien zal ook de moeder-baby dagbehandeling van de Combipoli worden gepresenteerd, een samenwerkingsverband tussen de afdeling Kinder- en Jeugdpsychiatrie/psychologie van het Sophia Kinderziekenhuis en de afdeling psychiatrie van het Erasmus MC.

2. Titel: De moeder-kind band tijdens de zwangerschap: effecten van maternale psychopathologie

Ineke Abdoelaziz, GIOS bij Arkin.

Samenvatting: Kinderen van moeders met persoonlijkheidsstoornissen laten vaker op jonge leeftijd emotionele problemen zien (Apter et al., 2016). De ouderkind-binding ontwikkelt zich echter al prenataal. Sterkere prenatale binding van ouder aan kind is een voorspeller voor veilige gehechtheid bij het kind (Trombetta et al., 2021). Met het PROFILE-onderzoek willen we onderzoeken hoe verschillende factoren (o.a. partnerrelatiekwaliteit, vroegkinderlijk trauma, actuele psychische klachten en aspecten van persoonlijkheids-functioneren) samenhangen met de prenatale moeder-kind binding in een sample vrouwen met persoonlijkheidsproblematiek. Dit biedt mogelijk aangrijpingspunten om al in een vroeger stadium te interveniëren.

De eerste uitkomsten van onze exploratieve studie suggereren dat het van belang is om al tijdens de zwangerschap aandacht te besteden aan de ontluikende moederkind-binding bij aankomende moeders met persoonlijkheidsproblematiek, vooral bij (co morbide) stemmingsklachten en reflectief functioneren.

3. Titel: Mentaliseren-bevorderende behandeling tijdens de zwangerschap voor vrouwen met ernstige psychiatrische problematiek.

Jasmijn de Vos, klinisch psycholoog NPI (Arkin)

Samenvatting: Een belangrijk onderdeel van de dagbehandeling voor zwangere vrouwen bij het NPI is een op MBT gebaseerde groepspsychotherapie. In de klinische praktijk zien we dat onze cliënten, met het oog op het aanstaande moederschap, gemotiveerd zijn om het ouderschap op een andere manier invulling te geven dan zij zelf hebben meegekregen. Cliënten zijn vaak angstig dat hun psychische kwetsbaarheden in het heden of verleden een goede band met hun baby in de weg kunnen staan. Tegelijkertijd zien we dat klachten als stemmingswisselingen, identiteitsproblematiek en impulsdoorbraken tijdens de zwangerschap kunnen toenemen als gevolg van biologische

factoren, als gevolg van veranderingen op gebied van coping en veranderingen op psychosociaal gebied. In deze presentatie wordt besproken waarom de focus op mentaliseren over zichzelf, over het kindje en het ouderschap zo'n belangrijk element is voor deze doelgroep. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van een klinisch voorbeeld.